

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Język angielski
<i>Poziom:</i>	Poziom podstawowy
<i>Forma/Formy arkusza:</i>	EJAP-P0-100 (wersja A, wersja B)
<i>Termin egzaminu:</i>	6 maja 2022 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	28 czerwca 2022 r.

Rozumienie ze słuchu

Zadanie 1.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2022 ¹⁾		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
1.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne, artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka [...].</i>	2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	F
1.2.			F
1.3.			T
1.4.			T
1.5.			F

Zadanie 2.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2022		Poprawna odpowiedź	
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	Wersja arkusza	
			A	B
2.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne, artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka [...].</i>	2.4) Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	C	C
2.2.		2.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	E	A
2.3.		2.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	A	E
2.4.		2.4) Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	B	B

¹⁾ Załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. poz. 493, z późn. zm.).

Zadanie 3.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2022		Poprawna odpowiedź	
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	Wersja arkusza	
			A	B
3.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne, artykułowane wyrażenie, w standardowej odmianie języka [...].</i>	2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	C	A
3.2.		3.2) Zdający określa główną myśl [...] tekstu	A	C
3.3.		2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje	B	A
3.4.		2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	C	B
3.5.		2.5) Zdający określa kontekst wypowiedzi.	C	B
3.6.		2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	A	C

Rozumienie tekstów pisanych

Zadanie 4.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2022		Poprawna odpowiedź	
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	Wersja arkusza	
			A	B
4.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] proste wypowiedzi pisemne [...].</i>	3.2) Zdający określa główną myśl poszczególnych części tekstu.	E	B
4.2.			B	E
4.3.			D	C
4.4.			F	A

Zadanie 5.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2022		Poprawna odpowiedź	
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	Wersja arkusza	
			A	B
5.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] proste wypowiedzi pisemne [...].</i>	3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	C	A
5.2.		3.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	A	C
5.3.		2.5) Zdający określa kontekst wypowiedzi.	C	B

Zadanie 6.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2022		Poprawna odpowiedź	
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	Wersja arkusza	
			A	B
6.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] proste wypowiedzi pisemne [...].</i>	3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	D	A
6.2.			C	D
6.3.			B	C
6.4.			B	C
6.5.		3.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	A	B

Zadanie 7.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2022		Poprawna odpowiedź	
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	Wersja arkusza	
			A	B
7.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] proste wypowiedzi pisemne [...].</i>	3.6) Zdający rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu.	B	A
7.2.			D	E
7.3.			C	D

Znajomość środków językowych**Zadanie 8.**

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2022		Poprawna odpowiedź	
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	Wersja arkusza	
			A	B
8.1.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	1. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	B	A
8.2.			B	C
8.3.			C	A
8.4.			A	B
8.5.			A	C

Zadanie 9.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2022		Poprawna odpowiedź	
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	Wersja arkusza	
			A	B
9.1.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	1. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	C	A
9.2.			B	C
9.3.			C	B
9.4.			A	B
9.5.			A	C

Schemat punktowania w zadaniach od 1. do 9.

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Wypowiedź pisemna

Zadanie 10.

Niedawno kupiłeś(-aś) sobie rower i dojeżdżasz nim do szkoły. Na swoim blogu:

- napisz, dlaczego zdecydowałeś(-aś) się dojeżdżać do szkoły rowerem
- poinformuj, jak koledzy zareagowali na Twoją decyzję dotyczącą dojeżdżania do szkoły rowerem
- opisz problem, który pojawił się pewnego dnia w trakcie dojazdu do szkoły rowerem
- przedstaw swój pomysł na akcję promującą dojeżdżanie do szkoły rowerem i poproś czytelników bloga o opinię na temat Twojej propozycji.

Ogólne wymagania egzaminacyjne

- I. *Znajomość środków językowych.*
Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].
- III. *Tworzenie wypowiedzi.*
Zdający samodzielnie formułuje krótkie, proste, zrozumiałe wypowiedzi [...] pisemne.
- IV. *Reagowanie na wypowiedzi.*
Zdający [...] reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej [...] pisemnie.

Szczegółowe wymagania egzaminacyjne

1. *Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...];*
- 5.1. *Zdający opisuje ludzi, przedmioty, miejsca, zjawiska i czynności;*
- 5.4. *Zdający relacjonuje wydarzenia z przeszłości;*
- 5.6. *Zdający przedstawia opinie innych osób;*
- 5.8. *Zdający opisuje intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość;*
- 5.9. *Zdający opisuje doświadczenia swoje i innych;*
- 7.2. *Zdający [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia;*
- 7.6. *Zdający wyraża swoje opinie, intencje, preferencje i życzenia, pyta o opinie [...].*

Każda wypowiedź jest oceniana przez egzaminatora w następujących kryteriach:

- treść
- spójność i logika wypowiedzi
- zakres środków językowych
- poprawność środków językowych.

Treść

W ocenie treści bierze się najpierw pod uwagę, do ilu podpunktów polecenia zdający odniósł się w swojej wypowiedzi, a następnie ile z tych podpunktów rozwinął w zadowalającym stopniu. Za wypowiedź przyznaje się od 0 do 4 punktów, zgodnie z poniższą tabelą.

Do ilu podpunktów zdający się odniósł?	Ile podpunktów rozwinął?				
	4	3	2	1	0
4	4 p.	4 p.	3 p.	2 p.	2 p.
3		3 p.	3 p.	2 p.	1 p.
2			2 p.	1 p.	1 p.
1				1 p.	0 p.
0					0 p.

Dla przykładu, za wypowiedź zdającego, który odniósł się do 2 podpunktów i oba rozwinął, przyznaje się 2 punkty.

Uwagi dodatkowe dotyczące oceniania treści

- W ocenie treści egzaminator kieruje się:
 - nadrzędnymi ustaleniami dotyczącymi sposobu oceniania wypowiedzi podanymi w punktach 2–18 poniżej oraz przyjętymi w danej sesji egzaminacyjnej dla konkretnego zadania
 - w przypadku wątpliwości, rozważeniem następujących kwestii:
 - w jakim stopniu jako czytelnik czuje się poinformowany w zakresie kluczowego elementu danego podpunktu z polecenia?
 - w jaki sposób zdający realizuje dany podpunkt, np. za pomocą ilu zdań i jakich, za pomocą ilu czasowników/określników, jak złożona jest wypowiedź, jak wiele szczegółów przekazuje?
- Należy uznać, że zdający **nie odniósł się** do podpunktu polecenia, jeśli
 - nie realizuje tego podpunktu
 - realizuje go w sposób niekomunikatywny.
- Należy uznać, że zdający **odniósł się** do danego podpunktu polecenia, jeśli
 - realizuje go w sposób komunikatywny, ale w minimalnym stopniu, np.
 - poinformuj, jak koledzy zareagowali na Twoją decyzję dotyczącą dojeżdżania do szkoły rowerem**
My friends were surprised. (jedno odniesienie)
 - rozbudowuje minimalną realizację podpunktu o dodatkową, komunikatywną informację, np. *My friends were a bit surprised because I live close to school.* (dwa odniesienia)
- Należy uznać, że zdający **rozwinął** dany podpunkt polecenia, jeśli odniósł się do niego w sposób bardziej szczegółowy, tzn. w realizacji podpunktu można wyodrębnić
 - przynajmniej trzy komunikatywne, minimalne odniesienia, np.
 - napisz, dlaczego zdecydowałeś(-aś) się dojeżdżać do szkoły rowerem**
I decided to cycle to school because of heavy traffic. I also want to lose weight and be fit.

- b. jedno lub dwa bardziej rozbudowane, komunikatywne odniesienia, np.
I decided to ride to school because now it's summer and the days are usually warm and sunny.
5. W przypadku podpunktów polecenia, które składają się z dwóch członów:
- a. jeśli zdający w minimalnym stopniu nawiązał do jednego członu, a drugiego nie zrealizował, należy uznać, że odniósł się do danego podpunktu
 - b. jeśli zdający nawiązał do obydwu członów w minimalnym stopniu, należy uznać, że odniósł się do danego podpunktu
 - c. jeśli zdający rozbudował swoją wypowiedź tylko w zakresie jednego członu, a drugiego nie zrealizował, należy uznać, że odniósł się do danego podpunktu
 - d. jeśli zdający odniósł się do obydwu członów i przynajmniej jeden z nich przedstawił w sposób bardziej szczegółowy, należy uznać, że rozwinął wypowiedź.
6. Wyrażenia takie jak np. *ride a bike, forget a helmet, pay a fine, build confidence, public transport* są traktowane jako jedno odniesienie się do podpunktu polecenia.
7. Realizacja podpunktu polecenia za pomocą wyrażen synonimicznych lub wzajemnie wykluczających się słów/wyrażeń, lub za pomocą równorzędnych wyrazów odnoszących się do jednego aspektu jest traktowana jako jedno odniesienie, np.
- **poinformuj, jak koledzy zareagowali na Twoją decyzję dotyczącą dojeżdżania do szkoły rowerem**
My friends were happy and delighted.
My friends were happy and worried.
8. Realizacja podpunktu polecenia przy pomocy co najmniej trzech słów/wyrażeń odnoszących się do różnych aspektów, jest uznawana za podpunkt rozwinięty, np.
- **napisz, dlaczego zdecydowałeś(-aś) się dojeżdżać do szkoły rowerem**
I do it because cycling is easy, healthy and eco-friendly.
9. Pospolite modyfikatory występujące przed przymiotnikiem lub przysłówkiem (np. *bardzo, dość, trochę*) oraz zaimki nie są traktowane jako kolejne odniesienie do danego podpunktu polecenia.
10. Nazwy własne nie są traktowane jako kolejne odniesienie do danego podpunktu polecenia, chyba że w wyraźny sposób wnoszą dodatkowe informacje.
11. Realizację poszczególnych podpunktów polecenia ocenia się w całej wypowiedzi; odniesienia do tego samego podpunktu polecenia mogą wystąpić w różnych częściach pracy.
12. Ten sam fragment tekstu nie może być traktowany jako realizacja dwóch różnych podpunktów polecenia.
13. Dopuszczalna jest sytuacja, w której zdający traktuje poszczególne podpunkty polecenia jak zadawane pytania i tworzy wypowiedź poprzez odpowiadanie na te pytania bez przywoływania wszystkich elementów z polecenia (= wprowadzenie oraz 4 podpunkty). Wypowiedź taka nosi cechy interakcji w formie pisemnej. Taka realizacja polecenia nie prowadzi do obniżenia punktacji za treść, pod warunkiem, że w całości jest napisana w ten sposób; może natomiast skutkować obniżeniem punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
- To, że zdający nie musi przywoływać wszystkich elementów z polecenia nie oznacza, że może pominąć kluczowe elementy danego podpunktu, np. przedstawiając swój pomysł na akcję promującą dojeżdżanie do szkoły rowerem, zdający pisze *I will organize a competition*. – taka odpowiedź nie jest akceptowana.

14. Jeżeli zdający realizuje podpunkt polecenia w sposób niestandardowy, taki że budzi wątpliwości, wówczas wymagany jest w wypowiedzi element, który wskazuje, że ta informacja dotyczy danego podpunktu i jest logicznie uzasadniona.
15. Jeżeli zdający realizuje podpunkt polecenia, ale komunikacja jest znacznie zaburzona na skutek użycia niewłaściwej struktury leksykalnej i/lub gramatycznej, taka wypowiedź kwalifikowana jest na poziom niższy (podpunkt rozwinięty traktowany jest jako podpunkt, do którego zdający tylko odniósł się, a podpunkt, do którego zdający odniósł się, jako podpunkt niezrealizowany), np.
- **opisz problem, który pojawił się pewnego dnia w trakcie dojazdu do szkoły rowerem**
I saw some man steel bike. („nie odniósł się”; użycie wyrazu „steel” powoduje zakłócenie komunikacji; odpowiedź jest kwalifikowana na poziom niższy)
 - **napisz, dlaczego zdecydowałeś(-aś) się dojeżdżać do szkoły rowerem**
I decided to cycle because I like driving a bike. („odniósł się”); użycie czasownika „drive” nie zakłóca komunikacji, ze względu na kontekst zdania)
16. Dopuszcza się udzielenie przez zdającego wymijającej odpowiedzi, np. *Nie wiem, kiedy... / Nie wiem, co... / Nie wiem, dlaczego...*, jeśli odpowiedź taka spełnia warunki polecenia. Nie akceptuje się odpowiedzi nienaturalnych w danej sytuacji komunikacyjnej, np. *I don't know why I cycle to school.*
17. Jeżeli zdający realizuje kluczowy fragment wypowiedzi w języku polskim, uznaje się realizację podpunktu polecenia za niekomunikatywną, np.
- **opisz problem, który pojawił się pewnego dnia w trakcie dojazdu do szkoły rowerem**
One day I caught guma on the way to school. („nie odniósł się”)
18. Jeżeli zdający używa języka polskiego we fragmencie wypowiedzi, który nie jest kluczowy do realizacji polecenia, fragment w języku polskim nie jest brany pod uwagę w ocenie treści, np.
- **poinformuj, jak koledzy zareagowali na Twoją decyzję dotyczącą dojeżdżania do szkoły rowerem**
My friends laughed at me but I zlekceważyłem this. („odniósł się”)

Zadanie 10.

Niedawno kupiłeś(-aś) sobie rower i dojeżdżasz nim do szkoły. Na swoim blogu:

- napisz, dlaczego zdecydowałeś(-aś) się dojeżdżać do szkoły rowerem
- poinformuj, jak koledzy zareagowali na Twoją decyzję dotyczącą dojeżdżania do szkoły rowerem
- opisz problem, który pojawił się pewnego dnia w trakcie dojazdu do szkoły rowerem
- przedstaw swój pomysł na akcję promującą dojeżdżanie do szkoły rowerem i poproś czytelników bloga o opinię na temat Twojej propozycji.

Hi everyone,

Last week I started riding to school on my new bike.

- napisz, dlaczego zdecydowałeś(-aś) się dojeżdżać do szkoły rowerem

7.2. Zdający [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia.

Należy uznać każdą komunikatywną odpowiedź, w której zdający podaje przynajmniej jeden **powód** podjęcia decyzji o dojeżdżaniu do szkoły rowerem. Powód może dotyczyć, np.

- problemów związanych z korzystaniem z innych środków transportu, np. *Now the bus stop is too far from my school because its route has been changed.* (odniósł się i rozwinął); *I cannot get to school by bus or tram.* (odniósł się) LUB
- chęci lub potrzeby zadbania o swoje zdrowie, kondycję fizyczną, samopoczucie, np. *I decided to do so because it is a good way to stay fit.* (odniósł się); *Biking has many health benefits. It will improve my heart and lungs.* (odniósł się i rozwinął); *For me, it's the best way to start the day and get energy before lessons.* (odniósł się i rozwinął) LUB
- oszczędności czasu i pieniędzy, np. *I'm doing it to save time and money.* (odniósł się); *Going to school by bike takes only 15 minutes and I don't waste a lot of time in traffic jams.* (odniósł się i rozwinął); *I do it because it costs me nothing.* (odniósł się) LUB
- preferencji, zainteresowań zdającego, np. *I like it more than walking.* (odniósł się); *I prefer spending more time in the open air because I love nature and freedom.* (odniósł się i rozwinął); *I'm passionate about cycling.* (odniósł się); *In my opinion, it's the best way to combine regular exercise with everyday routine.* (odniósł się i rozwinął); *I'm interested in getting to know my local area.* (odniósł się) LUB
- ekologii / ochrony środowiska, np. *I want to help reduce air pollution.* (odniósł się) LUB
- okoliczności i/lub osób, które miały wpływ na podjęcie przez zdającego decyzji o dojeżdżaniu do szkoły rowerem, np. *I got a bike for my birthday and use it to get to school.* (odniósł się); *My uncle encouraged me to do it.* (odniósł się); *I decided to cycle because my parents sold their old car and now they can't drive me to school.* (odniósł się i rozwinął)

Spójniki *so*, *because* nie są wymagane, jeżeli z pracy jasno wynika, że podany powód dotyczy podjęcia decyzji o dojeżdżaniu do szkoły rowerem, np. *Biking is good for your health.* (odniósł się)

Akceptowana jest taka realizacja tego podpunktu polecenia, w której zdający informuje o korzyściach/zaletach jazdy na rowerze, **pod warunkiem**, że nie wykluczają one

dojeżdżania rowerem do szkoły, np. *Cycling is a good way to spend weekends.* (nie odniósł się) ALE *Cycling is a great way to spend time with friends.* (odniósł się)

Akceptowana jest taka realizacja tego podpunktu polecenia, w której zdający informuje, że to ktoś inny podjął decyzję o jego dojeżdżaniu do szkoły rowerem, a nie on sam, np. *It was my parents' decision.* (odniósł się); *It was my parents' decision. They want me to be more active and spend some time outdoors every day.* (odniósł się i rozwinął)

Jeżeli zdający przedstawia opinię na temat swojego roweru lub opisuje swój rower, to taka realizacja tego podpunktu polecenia jest traktowana jako element rozwijający, **pod warunkiem**, że zdający realizuje kluczowy element polecenia, czyli podaje powód podjęcia decyzji o dojeżdżaniu do szkoły rowerem, np. *My bike is blue and it looks great.* (nie odniósł się); ALE *My bike is blue and it looks great. I want to impress the girls in my school.* (odniósł się i rozwinął)

Nie akceptuje się odpowiedzi, w których zdający nie przedstawia powodu podjęcia decyzji o dojeżdżaniu do szkoły rowerem, np.

- informuje, gdzie/kiedy kupił rower, np. *My friend sold me his bike.*

nie odniósł się	odniósł się	odniósł się i rozwinął
I cycle to school now.	I think it's much better for the environment.	I decided to go to school by bike because of increasing air pollution. I think it's a good way to save the planet.
My bike is new.	I decided to do this because buses are always late.	I want to change something in my life and start being fit and healthy.
I often cycle with friends to the forest.	I want to lose weight and look better.	I don't have to buy bus tickets anymore. Also it's a good way to stay fit.

- poinformuj, jak koledzy zareagowali na Twoją decyzję dotyczącą dojeżdżania do szkoły rowerem

5.1. Zdający opisuje ludzi, przedmioty, miejsca, zjawiska i czynności.

5.6. Zdający przedstawia opinie innych osób.

Należy uznać każdą komunikatywną odpowiedź, w której zdający odnosi się do reakcji kolegów/koleżanek na jego decyzję dotyczącą dojeżdżania do szkoły rowerem. Jako reakcję uznaje się, np.

- emocje, uczucia kolegów/koleżanek wywołane decyzją zdającego o dojeżdżaniu do szkoły rowerem, np. *My friends were surprised.* (odniósł się); *My friend Piotrek is shocked because he thought I hate physical activities.* (odniósł się i rozwinął) LUB
- opinie kolegów/koleżanek na temat decyzji zdającego o dojeżdżaniu do szkoły rowerem, np. *My friends think it's a great idea.* (odniósł się); *Some of my friends think I'm crazy and they don't understand my decision. They say it's silly.* (odniósł się i rozwinął); LUB
- czynności / działania podjęte przez kolegów/koleżanki, np. *One of my classmates even laughed at me.* (odniósł się); *Ann and John waited for me in front of the school and wanted to see my bike.* (odniósł się i rozwinął).

Nie jest wymagana reakcja wielu kolegów na decyzję zdającego o dojeżdżaniu do szkoły rowerem. Wystarczy reakcja jednej osoby, np. *My friend congratulated me.* (odniósł się)

Jeżeli zdający przedstawia reakcje osób, które nie są jego kolegami/koleżankami, to taka realizacja jest kwalifikowana na poziom niższy, np. *My parents were worried about my health.* (O→NO). ALE reakcje innych osób są traktowane jako element rozwijający, **pod warunkiem**, że zdający realizuje kluczowy element tego polecenia, czyli przedstawia reakcję kolegów na jego decyzję o dojeżdżaniu do szkoły rowerem, np. *My friends liked my idea but my parents were worried about my health.* (odniósł się i rozwinął)

Jeżeli zdający przedstawia reakcję na jego dojeżdżanie do szkoły rowerem, ale nie jest jasne, o czyją reakcję chodzi, to taka realizacja tego podpunktu polecenia jest kwalifikowana na poziom niższy, np. *They were excited.* (O→NO)

Przedstawienie opinii zdającego na temat kolegów/koleżanek jest traktowane jako element rozwijający, **pod warunkiem**, że zdający realizuje kluczowy element tego polecenia, czyli przedstawia reakcję kolegów na jego decyzję o dojeżdżaniu do szkoły rowerem, np. *My friends are nice.* (nie odniósł się); ALE *My friends are nice and they want to buy me some accessories.* (odniósł się); *My friends are cool. They waited for me before classes and gave me a helmet.* (odniósł się i rozwinął)

Jeżeli zdający opisuje reakcję kolegów/koleżanek na fakt kupna/posiadania przez niego roweru, a nie na decyzję o dojeżdżaniu do szkoły, to taka realizacja tego podpunktu polecenia jest kwalifikowana na poziom niższy, np. *Everyone likes my new bike. They say it's very good quality.* (O→NO); *My friends like the colour of my new bike. They say it's very good quality and looks modern.* (R→O).

Opinia kolegów o jego rowerze jest traktowana jako element rozwijający, **pod warunkiem**, że zdający realizuje kluczowy element tego podpunktu polecenia, czyli informuje, jak koledzy zareagowali na jego decyzję o dojeżdżaniu do szkoły rowerem.

Informacja o reakcjach kolegów/koleżanek na jego dojeżdżanie do szkoły rowerem nie musi być wyrażona w czasie przeszłym.

nie odniósł się	odniósł się	odniósł się i rozwinął
They will surprise me.	My friends couldn't believe it because I'm lazy.	My friends were first shocked about my choice of cycling to school, but now they say they will do the same.
My decision likes them.	My friends are happy that I cycle to school.	When I came to school by bike for the first time, my friends weren't surprised. They know that I care about the environment.
My friends don't have bikes.	My friends told me that cycling to school is a good idea. My classmates said it was stupid to go to school by bike.	I'm so happy because my decision has inspired many of my friends and some teachers. They will also do the same as me.

- **opisz problem, który pojawił się pewnego dnia w trakcie dojazdu do szkoły rowerem**

5.1. Zdający opisuje ludzi, przedmioty, miejsca, zjawiska i czynności.

5.4. Zdający relacjonuje wydarzenia z przeszłości.

5.9. Zdający opisuje doświadczenia swoje i innych.

Należy uznać każdą komunikatywną odpowiedź, w której zdający opisuje problem dotyczący dojeżdżania do szkoły rowerem. Problem może dotyczyć, np.

- warunków pogodowych, np. *I got wet in the rain.* (odniósł się); *Last Monday I got wet because it was raining heavily.* (odniósł się i rozwinął) LUB
- utrudnień w ruchu drogowym, np. *There was a lot of traffic yesterday.* (odniósł się); *There was so much traffic yesterday that I could hardly breathe and it was dangerous.* (odniósł się i rozwinął) LUB
- awarii roweru, np. *One day when I was cycling to school, the front wheel got blocked.* (odniósł się); *One day when I was cycling to school, the front wheel got blocked and I fell down on the street.* (odniósł się i rozwinął) LUB
- innych zjawisk / wydarzeń, np. *A dog attacked me on my way to school.* (odniósł się); *A dog that had run away from somebody's garden attacked me.* (odniósł się i rozwinął).

Akceptowana jest taka realizacja tego podpunktu polecenia, w której zdający pisze o problemie, którego był świadkiem/który zaobserwował w trakcie dojazdu do szkoły, np. *One day, while I was cycling through the park, a dog attacked my friend and he fell down.* (odniósł się i rozwinął)

Wymagane jest użycie czasu przeszłego. Jeżeli zdający realizuje ten podpunkt polecenia w czasie teraźniejszym i/lub opisuje stały / powtarzający się problem związany z dojazdem do szkoły rowerem, to taka realizacja tego podpunktu polecenia kwalifikowana jest na poziom niższy, np. *But there is one problem. It's hard to cycle when the wind*

blows. (O→NO); *The problem is that I don't know what I can do with my bike when I get to school. I need to talk with my headmaster. Maybe he'll give me some advice.* (R→O); *I can't afford a helmet and it's impossible for me to ride safely.* (R→O)

Samo poinformowanie o problemie i / lub o tym, że miał on miejsce w czasie dojazdu do szkoły rowerem **nie jest traktowane** jako realizacja tego podpunktu polecenia oraz nie jest elementem rozwijającym, np. *While riding to school, I had a problem.* (nie odniósł się)

Zwroty *one day, once* nie są traktowane jako element rozwijający, np. *One day, on the way to school I had a problem. Someone ran up to me and grabbed my rucksack.* (odniósł się)

Informacje o okolicznościach pojawienia się problemu w trakcie dojazdu do szkoły, sa traktowane jako element rozwijający, np. *On the first day of cycling to school I had a problem. My sunglasses fell off and they broke.* (odniósł się i rozwinął)

Nie akceptuje się odpowiedzi, w której zdający nie odnosi się do żadnego problemu w trakcie dojazdu do szkoły, np.

- opisuje swoją podróż do szkoły, np. *I cycle through the park and it takes 5 minutes.*
- pisze ogólnie o problemach innych ludzi jeżdżących rowerem, np. *People get very tired while cycling to work.*

nie odniósł się	odniósł się	odniósł się i rozwinął
I don't have any problems.	Once the protesters blocked the street.	One day it was hard to cycle because it was raining and my books got wet.
There was a problem.	I had a problem because the weather changed suddenly.	I had only one problem for a few days. It was not easy to solve it because the cycling path from my house to school was closed.
It often rains.	One day there was a lot of traffic.	Yesterday I forgot a helmet and the police stopped me. I had to pay a fine.

- przedstaw swój pomysł na akcję promującą dojeżdżanie do szkoły rowerem i poproś czytelników bloga o opinię na temat Twojej propozycji.

5.8. Zdający opisuje intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość.

7.6. Zdający wyraża swoje opinie, intencje, preferencje i życzenia, pyta o opinie [...].

Ten podpunkt polecenia jest **dwuczłonowy**. Aby odpowiedź zdającego mogła być uznana za rozwiniętą, wymagane jest odniesienie się do jego obydwu członów (przedstawienie pomysłu na akcję promującą dojeżdżanie do szkoły / jazdę rowerem oraz prośba do czytelników bloga o opinię na temat przedstawionej propozycji) i zrealizowanie jednego z nich w sposób bardziej szczegółowy, np. *I'm going to organise a Bike Day in my class and everyone will have to come to school by bike. What do you think about it?* (odniósł się i rozwinął)

Jeżeli zdający w minimalnym stopniu nawiązał **tylko** do jednego członu, tj.:

a) przedstawił swój pomysł na akcję promującą dojeżdżanie do szkoły rowerem, np.

I would like to encourage others to cycle to school by starting a cycling group.

(nawiązanie do pierwszego członu, drugi niezrealizowany) ALBO

b) poprosił czytelników bloga o opinię na temat swojego pomysłu promowania jazdy rowerem, ale nie przedstawił na czym ma polegać akcja promująca dojeżdżanie do szkoły, np. *I want to promote cycling to school. What do you think about it?* (nawiązanie do drugiego członu, pierwszy niezrealizowany),

wówczas uznaje się, że odniósł się do tego podpunktu polecenia.

Jeżeli zdający rozbudował swoją wypowiedź tylko w zakresie jednego członu, a drugiego nie zrealizował, np.

a) *All the students could come to school by bike or hang posters promoting cycling*

(rozbudowana prośba o opinię na temat akcji promującej dojeżdżanie do szkoły rowerem, ale brak prośby o opinię);

b) *Please, write to me and tell me what you think about my idea. I'll be very grateful because it will help me organise an attractive promotion of cycling.* (rozbudowana prośba do czytelników bloga o opinię na temat przedstawionej propozycji, ale brak pomysłu na akcję promocyjną),

wówczas uznaje się, że odniósł się do tego podpunktu polecenia.

Jeżeli z kontekstu pracy nie wynika konkretny pomysł akcji promocyjnej, ale wiadomo, że chodzi o promowanie jazdy rowerem i jest prośba o opinię, to taka realizacja tego podpunktu polecenia jest kwalifikowana jako „odniósł się”, np. *I think we should promote cycling. Do you think it's a good idea?*

Jeżeli z kontekstu pracy wynika konkretny pomysł akcji promocyjnej, ale komunikacja jest znacznie zaburzona i jest prośba o opinię, to taka realizacja tego podpunktu polecenia jest kwalifikowana jako „odniósł się”, np. *We can made information about amazing role of bikes. Is it a good idea?*

Jeżeli z kontekstu pracy wynika konkretny pomysł akcji promocyjnej, ale komunikacja jest znacznie zaburzona i brak jest prośby o opinię, to taka realizacja tego podpunktu polecenia nie jest akceptowana, np. *We can made information about amazing role of bikes.* (nie odniósł się)

Jeżeli z kontekstu pracy nie wynika, że pomysł dotyczy promowania jazdy rowerem, to taka realizacja tej części podpunktu polecenia nie jest akceptowana, np. *I took part in a competition*. W takiej sytuacji nie jest też akceptowana realizacja drugiej części podpunktu polecenia, czyli prośba o opinię (nie wiadomo, czego ma dotyczyć ta opinia), np. *I want to do a competition. What do you think about it?* (nie odniósł się) ALE *I decided to organize a competition. Do you think it's a good way of promoting cycling?* (odniósł się); *I decided to organize Bike Day at school. What do you think about it?* (odniósł się i rozwinął)

nie odniósł się	odniósł się	odniósł się i rozwinął
I don't know how to encourage people to cycle.	I'll organise the <i>Cycling Day</i> .	I think that the Cycling Day at school is a good idea. We can all come to school by bikes. What's your opinion on it?
I please your opinion.	I'm going to make some posters about cycling.	I hope we can make some posters promoting cycling and show people how healthy it is. What do you think?
Where are your opinions?	I want to promote riding a bike. What do you think about it?	I'm going to talk to the head teacher and ask him to invite a famous cyclist. He could bring his bike. Is it a good idea?

Przykłady podane w powyższych tabelkach zaczerpnięto z prac zdających. Zachowano w nich błędy.

Uwagi dodatkowe:

- Jeżeli zdający konsekwentnie w całej wypowiedzi pisze o dojeżdżaniu rowerem do pracy zamiast do szkoły, to taka realizacja kwalifikowana jest na poziom niższy tylko w pierwszym podpunkcie polecenia. Taka realizacja polecenia może również wpłynąć na ocenę spójności i logiki.
- Nie akceptuje się wypowiedzi, w której zdający konsekwentnie w całej pracy pisze o dojeżdżaniu do szkoły samochodem, a nie rowerem.

Spójność i logika wypowiedzi

W ocenie spójności bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu tekst funkcjonuje jako całość dzięki jasnym powiązaniom (np. leksykalnym, gramatycznym) wewnątrz zdań oraz między zdaniami/akapitami tekstu. W ocenie logiki wypowiedzi bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu wypowiedź jest klarowna (np. czy nie jest jedynie zbiorem przypadkowo zebranych myśli).

2 p.	wypowiedź jest w całości lub w znacznej większości spójna i logiczna zarówno na poziomie poszczególnych zdań, jak i całego tekstu
1 p.	wypowiedź zawiera usterki w spójności/logice na poziomie poszczególnych zdań oraz/lub całego tekstu
0 p.	wypowiedź jest w znacznej mierze niespójna/nielogiczna; zbudowana jest z trudnych do powiązania w całość fragmentów

Dodatkowe uwagi dotyczące spójności

- W ocenie spójności należy rozważyć poziom spójności tekstu, zarówno na poziomie poszczególnych zdań, jak i całego tekstu, w stosunku do jego długości. Jedna bądź dwie usterki w dłuższym tekście to nie to samo, co jedna bądź dwie usterki w spójności w tekście bardzo krótkim. Nie należy jednak bezpośrednio przeliczać liczby usterek na odpowiednią liczbę punktów.
- Zaburzenie spójności i/lub logiki może wynikać na przykład z:
 - braku połączenia tekstu piszącego z podanym początkiem, np.:
Hi everyone!
Last week I started riding to school on my new bike. How are you? Cycling is great.
 - braku połączenia między częściami tekstu; odwoływanie się do czegoś, co nie jest wcześniej wspomniane
 - nieuzasadnionego użycia czasowników w różnych czasach gramatycznych („przeskakiwania” z jednego czasu gramatycznego na inny). *Last week I had a great problem because my bike is breaking when I will ride a bike.*
 - błędów językowych i/lub ortograficznych, które powodują, że odbiorca gubi się, czytając tekst
 - poważnych zakłóceń komunikacji w tekście w wyniku błędów językowych
 - braku logiki w tekście, np. przytoczenia argumentu, który jest sprzeczny z ogólnie przyjętymi zasadami rozumowania (jeśli nie ma w pracy żadnego uzasadnienia/kontekstu, który tłumaczyłby taką właśnie realizację danego podpunktu).
- Zdający nie musi realizować podpunktów polecenia w kolejności, w jakiej są wymienione w zadaniu. Sama zmiana kolejności nie może być podstawą do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
- Brak podziału na akapity nie prowadzi automatycznie do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
- Brak powiązania między rozwinięciem napisanym przez zdającego, a zdaniem wprowadzającym i/lub kończącym podanym w arkuszu może być podstawą do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
- Jeżeli w pracy nie są zaznaczone żadne błędy w spójności/logice, należy przyznać 2 punkty w tym kryterium.
- Jako usterki w spójności/logice egzaminator oznacza te fragmenty, w których gubi się czytając tekst. Błędy językowe i ortograficzne mogą powodować zaburzenie spójności i logiki, ale wiele zależy od kontekstu wypowiedzi. Ten sam błąd może w mniejszym lub większym stopniu zaburzać zrozumienie tekstu. Może on wpływać na ocenę spójności i logiki i/lub przekazania komunikatu.

8. Błędy logiczne mogą często wynikać z niewystarczającego kontekstu w treści pracy, braku kluczowego elementu do uzasadnienia stwierdzenia, które samo w sobie jest sprzeczne z zasadami logiki.
9. Wyrazy napisane po polsku lub w języku innym niż język egzaminu egzaminator zaznacza jako błędy w spójności, jeśli w znacznym stopniu utrudniają zrozumienie komunikatu. Jeśli komunikacja nie jest zaburzona, podkreśla je jedynie jako błędy językowe.
10. Jeśli praca (lub jej obszerne fragmenty) jest w znacznej większości niespójna/ niekomunikatywna/niezrozumiała dla odbiorcy, egzaminator może zaznaczyć całość pracy (lub dany fragment) „pionową falą” na marginesie i nie podkreślać poszczególnych zaburzeń. Jednocześnie w takiej pracy oznacza się błędy.

Zakres środków językowych

W ocenie zakresu środków językowych bierze się pod uwagę zróżnicowanie struktur leksykalno-gramatycznych użytych w wypowiedzi.

2 p.	zadowalający zakres środków językowych; oprócz środków językowych o wysokim stopniu pospolitości w wypowiedzi występuje kilka precyzyjnych sformułowań
1 p.	ograniczony zakres środków językowych; w wypowiedzi użyte są głównie środki językowe o wysokim stopniu pospolitości
0 p.	bardzo ograniczony zakres środków językowych; w wypowiedzi użyte są wyłącznie najprostsze środki językowe

1. Zadowalający zakres środków językowych odnosi się do środków leksykalno-gramatycznych ujętych w zakresie struktur w Aneksie do Informatora, których znajomości można oczekiwać od absolwenta szkoły ponadgimnazjalnej w roku szkolnym 2021/22 na poziomie **A2+** (w skali ESOKJ).
2. Pod pojęciem „precyzyjne sformułowania” rozumie się wyrażanie myśli z wykorzystaniem słownictwa swoistego dla tematu i unikanie wyrazów oraz struktur o wysokim stopniu pospolitości, takich jak *miły*, *interesujący*, *fajny*. W precyzji wyrażania myśli mieści się również charakterystyczny dla danego języka sposób wyrażania znaczeń, np. stosowanie typowych dla danego języka związków wyrazowych oraz struktur gramatycznych precyzyjnie pasujących do danej sytuacji komunikacyjnej.

Poprawność środków językowych

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę błędy gramatyczne, leksykalne i ortograficzne oraz ich wpływ na komunikatywność wypowiedzi.

2 p.	• brak błędów • nieliczne błędy niezakłócające komunikacji lub sporadycznie zakłócające komunikację
1 p.	• liczne błędy niezakłócające komunikacji lub czasami zakłócające komunikację • bardzo liczne błędy niezakłócające komunikacji
0 p.	• liczne błędy często zakłócające komunikację • bardzo liczne błędy czasami lub często zakłócające komunikację

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę orientacyjny stosunek liczby błędów do długości tekstu stworzonego przez zdającego (nie ma potrzeby liczenia wyrazów i błędów). „Liczne” błędy w przypadku tekstu bardzo krótkiego to nie to samo, co „liczne” błędy w przypadku tekstu dłuższego.

Sposób oznaczania błędów

Błędy oznacza się tylko w wypowiedzi zdającego stosując oznaczenia podane w tabeli; nie oznacza się rodzaju błędu na marginesie.

rodzaj błędu	sposób oznaczenia	przykład
błąd językowy (leksykalny, gramatyczny)	podkreślenie linią prostą	Marek <u>lubić</u> czekoladę.
błąd językowy spowodowany brakiem wyrazu	znak √ w miejscu brakującego wyrazu	Marek √ czekoladę.
błąd ortograficzny	otoczenie wyrazu kołem	Słońce (gżeje).
błąd językowy i ortograficzny w jednym słowie	podkreślenie linią prostą i otoczenie kołem	Słońce (<u>gzać</u>) w lecie.
błędy w spójności / logice	podkreślenie linią falistą	Założyłem kurtkę <u>bo było goraco.</u>

Błędy ortograficzne zmieniające znaczenie wyrazu są traktowane jako błędy językowe i oznaczane poprzez podkreślenie wyrazu linią prostą.

Nie oznacza się błędów interpunkcyjnych.

Usterki w spójności i logice występujące pomiędzy akapitami mogą być zaznaczane „pionową falą” na marginesie.

Uwagi dodatkowe

1. Wypowiedź jest oceniana na 0 punktów we wszystkich kryteriach, jeżeli jest
 - w całości nieczytelna (pod pracą zapisuje się „praca w całości nieczytelna”, a na karcie odpowiedzi zaznacza się 0 punktów w każdym kryterium) LUB
 - całkowicie niezgodna z poleceniem (pod pracą zapisuje się „praca całkowicie niezgodna z poleceniem”, a na karcie odpowiedzi zaznacza się 0 punktów w każdym kryterium) LUB
 - niekomunikatywna dla odbiorcy, np. w całości napisana fonetycznie (pod pracą zapisuje się „praca całkowicie niekomunikatywna”, a na karcie odpowiedzi zaznacza się 0 punktów w każdym kryterium).
2. Praca, która zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub przepisane od innego zdającego, jest uznawana za niesamodzielną.
3. Jeżeli praca zawiera fragmenty na zupełnie inny temat, wyuczone na pamięć lub fragmenty całkowicie nienawiązujące do polecenia, a jednocześnie zaburzające spójność i logikę tekstu, są one otaczane kołem i nie są brane pod uwagę przy liczeniu wyrazów i ocenie zakresu środków językowych i poprawności środków językowych.
4. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za zakres środków językowych, za poprawność środków językowych lub cała wypowiedź lub wybrane podpunkty polecenia nie będą podlegały ocenie.
5. Jeżeli za wypowiedź przyznano 0 punktów w kryterium treści, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się również 0 punktów.
6. Jeżeli za wypowiedź przyznano 1 punkt w kryterium treści, we wszystkich pozostałych kryteriach można również przyznać maksymalnie po 1 punkcie.
7. Jeżeli wypowiedź zawiera 60 wyrazów lub mniej, jest oceniana wyłącznie w kryterium treści. W pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów. W takich pracach nie oznacza się błędów.
8. Wyrazy zapisane przy użyciu skrótów, np. *4U*, *bfr sql*, należy oznaczyć jako błędy ortograficzne.
9. W ocenie poprawności środków językowych w wypowiedziach zdających ze stwierdzoną dysleksją nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu w pracy zdającego z opinią o dysleksji to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.
Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z dysgrafią, dysortografią, afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, mózgowym porażeniem dziecięcym, a także prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego oraz prac pisanych na komputerze.
10. Zdający może używać oryginalnej pisowni w obcojęzycznych nazwach geograficznych, nazwach obiektów sportowych, gazet, zespołów muzycznych, programów telewizyjnych, tytułach, pod warunkiem że podaje wyjaśnienie w języku egzaminu, tak aby informacja była komunikatywna dla odbiorcy. Z tekstu musi wynikać, że jest mowa o gazecie, filmie, grupie muzycznej itd. lub musi wystąpić określenie *film*, *band*, np. *film „M jak miłość”*, *„Świat Dysku” magazine*.
Jeżeli zdający podaje nazwę w języku innym, niż zdawany i nie podaje objaśnienia, całe wyrażenie jest podkreślane linią prostą i traktowane jako jeden błąd językowy, np. *I read*

Nowe Horyzonty. – 1 błąd językowy. Oprócz tego całe wyrażenie podkreślane jest linią falistą i traktowane jako błąd w spójności. Jeśli użycie tej nazwy jest kluczowe dla realizacji polecenia, ta informacja nie jest uwzględniana w ocenie treści.

11. Praca w brudnopisie jest sprawdzana, jeżeli wyraz *Brudnopis* przekreślono i obok zostało napisane *Czystopis*.
12. Jeżeli zdający umieścił w pracy adnotację *ciąg dalszy w brudnopisie* i zakreślił, która część jest czystopisem, to ta część podlega ocenie.

Uwagi dotyczące zasad liczenia wyrazów w wypowiedziach zdających

1. Liczone są wyrazy oddzielone spacją, np. *at home* (2 wyrazy), *for a change* (3 wyrazy), *1780* (1 wyraz), *10.01.2015* (1 wyraz), *10 January 2015* (3 wyrazy).
2. Formy skrócone (*don't*, *can't*, *isn't*, *haven't* itd.) liczone są jako jeden wyraz.
3. Jako jeden wyraz liczone są
 - wyrazy łączone dywizem, np. *well-built*, *twenty-four*
 - oznaczenia, symbole literowe, bez względu na liczbę liter, np. *SMS/sms*
 - adres mailowy lub internetowy oraz numer telefonu.
4. Podpis XYZ nie jest uwzględniany w liczbie wyrazów.
5. Nie uznaje się i nie uwzględnia w liczbie wyrazów symboli graficznych używanych w Internecie (np. „buźki”).
6. W liczbie wyrazów bieżącej się pod uwagę wyrazy w języku innym niż język egzaminu np. *I read Nowe Horyzonty*. – 4 wyrazy.